

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет фізичного виховання і спорту
Кафедра терапії, реабілітації і морфології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ЗАХОДИ У ПЕРЕДЧАСНО НАРОДЖЕНИХ ДІТЕЙ

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»
Другий(магістерський) рівень
Спеціальність І7 Терапія та реабілітація
Галузь знань І Охорона здоров'я

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “27” серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Реабілітаційні заходи у передчасно народжених дітей
Викладач	Петрик Ольга Михайлівна
Контактний телефон викладача	0982255898
E-mail викладача	olha.zastavna@pnu.edu.ua
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год
Спеціальність	I7 Терапія та реабілітація
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn-pnu.edu.ua
Консультація, відпрацювання н/б та негативних оцінок	
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Реабілітаційні заходи у передчасно народжених дітей» є обов'язковою навчальною дисципліною, яка займає чільне місце і важливу роль у підготовці фахівців в галузі охорона здоров'я спеціальності Терапія та реабілітація, забезпечуючи формування як загальних, так і фахових компетентностей у майбутніх магістрів. У рамках дисципліни розглядаються протоколи ведення дітей з різними ступенями недоношеності, підходи до оптимізації їхнього фізичного, когнітивного та соціального розвитку, а також психологічна підтримка батьків.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою даного освітнього компонента є вивчення та набуття кожним студентом знаннями та навичками для роботи з передчасно народженими дітьми з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, сприяти поліпшенню якості життя таких дітей і їхніх родин шляхом ефективного застосування реабілітаційних заходів.</p> <p>Цілі курсу дисципліни «Реабілітаційні заходи у передчасно народжених дітей» сформувати наукові уявлення для ефективного застосування реабілітаційних заходів, спрямованих на гармонійний розвиток передчасно народжених дітей, з урахуванням їхніх анатоμο-фізіологічних, когнітивних та емоційно-поведінкових особливостей. Основна увага приділяється розробці і впровадженню індивідуалізованих програм реабілітації, які базуються на сучасних наукових підходах, клінічних рекомендаціях і доказовій практиці. В результаті вивчення дисципліни студент повинен:</p> <p>Знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> Особливості розвитку передчасно народжених дітей: Анатоμο-фізіологічні характеристики та стадії розвитку органів і систем організму. 	

Основні типи та ступені недоношеності, їх вплив на розвиток дитини.

Поширені ускладнення та патології у передчасно народжених дітей (дисплазія легенів, ретинопатія недоношених, гіпоксично-ішемічна енцефалопатія тощо).

2. Наукові основи реабілітації:

Принципи нейропластичності та адаптаційних механізмів дитячого організму.

Поняття раннього втручання: цілі, завдання та методи.

Етапи реабілітаційного процесу та його адаптація до віку і стану дитини.

3. Методи та технології реабілітації:

Сучасні підходи у фізичній терапії: Vojta-терапія, концепція Bobath, кінезіотерапія, методи сенсорної інтеграції.

Протоколи нейрореабілітації для передчасно народжених дітей.

Використання сучасного обладнання та технологій у реабілітації (апарати для стимуляції рухової активності, ортези, інноваційні тренажери).

Вміти:

1.Проводити оцінку стану дитини:

Використовувати сучасні методи скринінгу та діагностики для визначення рівня розвитку моторних, когнітивних та сенсорних функцій у передчасно народжених дітей.

Застосовувати Міжнародну класифікацію функціонування, інвалідності та здоров'я (ICF) для аналізу стану дитини.

2.Розробляти реабілітаційні програми:

Створювати індивідуалізовані програми фізичної терапії з урахуванням вікових та клінічних особливостей дитини.

Планувати та коригувати етапи реабілітаційного втручання на основі оцінки прогресу.

3.Застосовувати методи фізичної терапії:

Використовувати спеціалізовані методики, такі як нейророзвивальна терапія (Bobath), стимуляція рефлексів (Vojta) та кінезіотерапія.

Проводити терапевтичні вправи для розвитку моторних функцій, покращення м'язового тону та координації рухів.

Використовувати техніки сенсорної інтеграції для підтримки когнітивного та емоційного розвитку.

4.Забезпечувати міждисциплінарну взаємодію:

Координувати свої дії з педіатрами, неврологами, логопедами та іншими спеціалістами.

Організувати сімейно-орієнтовану роботу, залучати батьків до процесу реабілітації.

5. Реалізовувати профілактичні заходи:

Впроваджувати стратегії запобігання ускладненням (зокрема, контрактурам, порушенням постави, затримкам розвитку).

Проводити інформування батьків щодо догляду за передчасно народженими дітьми та необхідних вправ для дому.

6. Користуватися сучасним реабілітаційним обладнанням:

Ефективно застосовувати ортопедичні вироби, тренажери та апарати для стимуляції рухової активності.

Використовувати технічні засоби для корекції порушень у дітей із складними випадками недоношеності.

7. Оцінювати ефективність реабілітації:

Відслідковувати динаміку розвитку дитини на основі об'єктивних показників.

Вносити зміни у реабілітаційний план відповідно до отриманих результатів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності спеціальності (СК):

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

Програмні результати навчання(ПРН):

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати свої знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 год
Семінарські заняття/практичні, лабораторні	18 год
Самостійна робота	60 год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
III-III	Терапія та реабілітація	II	Вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	Лекції	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості передчасно народжених дітей.	2	2	10
Тема 2. Нейропсихологічні аспекти розвитку передчасно народжених дітей.	2	4	10
Тема 3. Принципи фізичної терапії для передчасно народжених дітей.	2	4	10
Тема 4. Методи раннього втручання у реабілітації передчасно народжених дітей.	2	2	10
Тема 5. Сучасні технології та обладнання в реабілітації передчасно народжених дітей.	2	4	10
Тема 6. Оцінка ефективності реабілітаційних заходів у передчасно народжених дітей.	2	2	10
ЗАГАЛОМ	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

	<p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів і є сумою балів за виконання лабораторних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу та бали, отримані під час іспиту. Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів).</p> <p>Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p>																									
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th data-bbox="357 613 549 913" style="text-align: center;">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th data-bbox="549 613 727 913" style="text-align: center;">Оцінка ECTS</th> <th data-bbox="727 613 1449 680" style="text-align: center;">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3" data-bbox="727 680 1449 913" style="text-align: center;">для екзамену, курсового проекту (роботи) практики</td> </tr> <tr> <td data-bbox="357 913 549 958" style="text-align: center;">90 – 100</td> <td data-bbox="549 913 727 958" style="text-align: center;">A</td> <td data-bbox="727 913 1449 958" style="text-align: center;">відмінно</td> </tr> <tr> <td data-bbox="357 958 549 1003" style="text-align: center;">80 – 89</td> <td data-bbox="549 958 727 1003" style="text-align: center;">B</td> <td data-bbox="727 958 1449 1048" rowspan="3" style="text-align: center;">добре</td> </tr> <tr> <td data-bbox="357 1003 549 1048" style="text-align: center;">70 – 79</td> <td data-bbox="549 1003 727 1048" style="text-align: center;">C</td> </tr> <tr> <td data-bbox="357 1048 549 1093" style="text-align: center;">60 – 69</td> <td data-bbox="549 1048 727 1093" style="text-align: center;">D</td> </tr> <tr> <td data-bbox="357 1093 549 1137" style="text-align: center;">50 – 59</td> <td data-bbox="549 1093 727 1137" style="text-align: center;">E</td> <td data-bbox="727 1048 1449 1137" style="text-align: center;">задовільно</td> </tr> <tr> <td data-bbox="357 1137 549 1227" style="text-align: center;">26 – 49</td> <td data-bbox="549 1137 727 1227" style="text-align: center;">FX</td> <td data-bbox="727 1137 1449 1227" style="text-align: center;">незадовільно з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td data-bbox="357 1227 549 1317" style="text-align: center;">0-25</td> <td data-bbox="549 1227 727 1317" style="text-align: center;">F</td> <td data-bbox="727 1227 1449 1317" style="text-align: center;">незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	для екзамену, курсового проекту (роботи) практики			90 – 100	A	відмінно	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	50 – 59	E	задовільно	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою																								
для екзамену, курсового проекту (роботи) практики																										
90 – 100	A	відмінно																								
80 – 89	B	добре																								
70 – 79	C																									
60 – 69	D																									
50 – 59	E	задовільно																								
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання																								
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																								
Вимоги до письмових робіт	<p>Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn, на занятті та проектних робіт.</p> <p>Терміни написання: денна форма – на парі</p>																									
Лабораторні заняття	50 балів																									
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 50 балів впродовж лабораторних занять (письмові роботи, усні відповіді)																									
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: екзамен</p> <p>Форма здачі: очний</p>																									
7. Політика навчальної дисципліни																										

Письмові роботи	<p>Порядок та організація контролю знань студентів визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf.</p>
Академічна доброчесність	<p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p> <p>https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.</p>
Відвідування занять	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf.</p> <p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до</p> <p>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом</p>

ректора № 673 від 24.11. 2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Шевченко Л.І., Бойчук Т.М. Основи фізичної реабілітації дітей із затримкою розвитку. — Київ: Медицина, 2019.
2. Волосовець О.П., Левенець О.В. Рання реабілітація новонароджених: методичні підходи та рекомендації. — Харків: Вид. центр “Освіта”, 2021.
3. Hadders-Algra, M. Assessment and Early Intervention in Developmental Disorders of Children Born Preterm. — Mac Keith Press, 2019.
4. Spittle, A.J., Orton, J. Early developmental intervention programs for infants born preterm. — Seminars in Fetal and Neonatal Medicine, 2014.
5. Ковальчук Н.О. Фізична терапія для недоношених дітей: практичний посібник для лікарів і батьків. — Львів: Світ, 2020.

Додаткова література

1. Blencowe, H. et al. Born Too Soon: The global epidemiology of 15 million preterm births. — The Lancet, 2012.
2. Bobath, K., Bobath, B. Motor Development in Children with Cerebral Palsy. — Butterworth-Heinemann, 2020.
3. Волкова Н.І. Інноваційні підходи до сенсорної інтеграції у дітей раннього віку. — Одеса: Одеський медичний університет, 2021.
4. World Health Organization. Standards for Improving the Quality of Care for Small and Sick Newborns in Health Facilities. — WHO, 2020.
5. Vojta, V. The Vojta Principle: Principles and Practice of Reflex Locomotion. — Springer, 2016.

Електронні ресурси

1. NAPNAP Position Statement on Early Intervention for Infants Born Preterm.
2. World Health Organization (WHO) Neonatal Health Resources.
3. Journal of Pediatric Rehabilitation Medicine (офіційний сайт: <https://jprm-online.com>).

Розробник:

Кандидат наук фіз.вих. та спорту, доцент
кафедри терапії, реабілітації
та морфології

Ольга ПЕТРИК